

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér

Megjelenik minden vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

A kiadóhivatal

munkakörét Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdája vállalván magára, az előfizetési díjak és a lap szerkesztésére vonatkozó felzárkózások ide intézendők.

Szobrot Kossuthnak!

Az az imádszerű rajongás, mely bennünket Kossuth Lajos nevéhez fűz, megnyilatkozott immár abban is, hogy az ő emlékének az ország minden részében szobrot emeltek és még hány hely van a hazában, a hol gyűjtik az adományokat abból a célból, hogy nekik is legyen oltáruk, a melynek láttára feldobog a szív és hálát rebeg a mindenség Urának, hogy nekünk adta őt, a nagyok legnagyobbját, nemzeti szabadságunk felistenét!

Ha ő nem lett volna, — ha lángoló hazaszeretete, gyújtó szavai fel nem rázzák a tespedő nemzetet, a mely százados küzdelmében kimerülve, lethárgiába esett s közönynyel nézte, ha olykor feltekintett, a körülte történeteket.

Voltak ugyan közöttünk mindig, a kik ébresztgetni próbáltak bennünket, — de csak Kossuth volt képes arra, hogy felrázza az egész nemzetet es csatasorba állítsa elrabolt szabadságunk kivívására!

Háromszázévesztendő tapasztalata elég volt már arra, hogy világosan lássunk. A történelem lapjai szomorubb-nál szomorubb képeket tárnak elénk. Nincs nemzet a világon, a hol annyi vértanúja lett volna a szabadságnak,

mint nálunk! Az összes gonosztevőknek nem állítottak annyi bitófát, mint ebben a szerencsétlen országban a becsületes hazafiaknak. Vérpád és akasztófa! Olvassátok el az igazságos történelmet, minden lapja vérfoltokat mutat, ártatlanul kivégzett jeleseink szomorú emlékeként!

A zsarnokság kétféleképpen fizetett. Kincset, czimeket adott az árulóknak, — halál jutott az önzetlen hazafiaknak!

Szerencse, hogy minden kornak megvoltak a maga nagy emberei, a kik ébresztőt fújtak a nemzet fülébe. De a folytonos harc elgyengítette s már-már odajuttatta ezt a népet, hogy nem bízott magában s tétlen közönynyel nézte sorsát. S mintha a sorvasztó szárazság után kitor a vihar, úgy állt e nemzet is talpra, hirtelenül és egyszerre! Kossuth Lajos lángszavára fegyvert ragadott a gyermektől az aggastyánig mindenki, — még a beteg is szivrepesve kelt ki ágyából, hogy szabadságunk kivívásának dicső harcában része legyen!

Kossuth Lajos neve fűződik ehhez a küzdelemhez, Kossuth Lajos nevét visszhangozta az egész ország és visszhangozza ma is!

A történelem nagy alakjai között ő áll a legelső helyen. A hála, a nem-

zeti kegyelet fényes tanúságai azok a szobrok, a melyeket neki emeltek.

Somogy mindenkor hazafiás vármegye volt; ki kell mutatnunk minékünk is, hogy méltó utódai vagyunk apáinknak, s szobrot emelünk mi is Kossuth Lajosnak!

Noszlopy Tivadar.

Krónika a hétről.

A nyári szünetnek egyik fontos eseménye lesz a szerb patriárka választás. A július 28-iki választás elé nagy várakozással néznek nemcsak maguk a szerbek, kik főpapjukat választják, de a politikai körök is, mert a magyar-szerb barátságuk az újabb politikai alakulásokban már nem egyszer jelentős szerep jutott.

Július 28-án gyűl egybe a kongresszus, ezen a napon, valamint 29-én csupán csak formalitások lesznek, és a patriárka-választásra csak 30-án kerül a sor. Jelölt természetesen van elég, hiszen az összes püspökök választhatók, de hogy ki kerül ki győztesként az urnából és ki válik egyházi vezetőjévé a magyarországi szerbeknek és birtokosa az óriási domíniumoknak, az egyelőre még teljesen bizonytalan. Mert az biztos, hogy az lesz megválasztva, a kit a többségben lévő szerb radikális párt akar. A kormánynak úgy látszik kedves Bogdanovics és őt szeretné a patriárkai székben látni, de vele szemben sokkal több chanceja van Zmejanovics verseczi püspöknek, a kinek sokkal erősebb a nexusa a radikálisokkal, mindig velük tartott es igaz

TÁRCZA.

Kjöbenhaveni tárczalevél.

Az északi országok!

Nálunk a legtöbben összehorradnának, ha valaki azt a tanácsot adná nekik: telen az ugynevezett »északi országok« egyikebe utazni — mulatságból! Pedig az illetőknek nem volna igazuk; mert föld-résünk északi országai közül Dánia nem bír oly hideg égéllyel, mint hazánk; Norvégia déli és délnyugati partjai szintén jóval melegebbek késő őszi, mint Magyarország; sőt Svédország déli részén nem sokkal hidegebb a november, mint Budapest.

Dániáról, igen sajnós, nálunk rendkívül kevesen tudnak valamit — saját tapasztalataikból; pedig az itteni élet, szokások, erkölcsök és népviselet mostanáig minden magyarnak, kik jártak e szigeteken, nagyon tetszettek még pedig méltán.

Kjöbenháven, melyet valódi barbarizmussal Koppenhágának keresztelt el a tulajdonképpen legtöbb magyarnyelvű földrajz, tankönyv és tudományos földrajzi munka, a legjobban épült városok egyike, még pedig nemcsak Európában, hanem az egész földön.

Tudvalevő, hogy egy nagyváros ut-

caiz tisztasága jórészt attól függ, ki van-e már építve a város területe; mert amíg üres háztelkek tarkítják a tereket és utcákat szegélyező épületsorokat, ezek tisztántartása bizony eléggé hajos! Iasz épülő házak (még Velenczében is, a hol pedig, nagyon helyesen, hosszú gyékényekkel óvják a járókelőket az építkezésnél tamadó piszoktól és portól) egész porfelhőkbe szokták borítani környéküket.

A dán főváros csaknem egészen ki van építve; utcái, nagyon kevés kivétellel (néhány nem előnyös makadamizálástól eltekintve), jól vannak burkolva; ezek csatornázása, világítása és tisztántartása kifogástalanok: tehát nyilvános utcai élete, e tekintetben, csak kellemes oldallal bír.

A »Kongens Nytor«, egy nagy többszögű tér, a hol a legjobban berendezett szállodák egyike is áll, kepezi a belváros utcai életének központját. Közel fekszik ide a széles csatornává épített tengerág, mely Amager-szigetet Seeland-szigettől elválasztja. Az első Kjöbenháven legnagyobb külvárosa és a haditengerészet gyára épültek; az utóbbin terül el a dán főváros többi része; a két szigetet három hid, melyek egyikén vannak a közuti vaspálya sinei lerakva, köti össze. E hidak úgy készültek, hogy közepűt szétválaszthatók; mikor egy-egy magasabb árboctu vitorlás vonul el alattuk, egyszerű csavaremelő gépezet által a hid közepén szétnyílik;

belső végeik annyira emelgetvén föl, hogy az ez által tamadt nyílás elég széles az alattok elsikló vitorlás árboctu felszerelésének akadály nélküli átbocsátására.

Kjöbenháven csak néhány évtized előtt is még elsőrangú erősség volt; mert oly széles koronájú földsáncz, mely alatt mely sánczárók vonult, körítette száraz földi oldalain, hogy e sánczok tetején vajmi kegyelmesen hajthatott egyszerre és egymás mellett több kocs. Noha VII. Frigyes király rendszeren a városi sáncz széles koronáján, melyet hatalmas, szép fasorok árnyékoltak be, szokott kocsikázni, maga hajtván kétlovos fogatát.

Mióta e sánczokat elkezdték lehor-dani és »boulevard«-okká építeni, Kjöbenháven gyorsan fejlődik; mert magához csatolta, összeépítkezés által, a körülötte fekvő falvakat, melyek legnépesebbje huszezer lakossal bír.

E »köruton« találjuk nemcsak a dán főváros, hanem talán az egész föld legjobban berendezett kerti mulatóhelyét, a méltán híres »Tivoli«-t, melynek vasárnapokon neha huszonötezer látogatója van. Kiváltképpen nagy közkedveltségnek örvendenek az itt rendezett léghajó-felzárkózások. Minthogy Kjöbenháven szigetek partjára épült, bizony többször megesett, hogy a főlzálló leghajós a tengerbe volt kénytelen lebecsátkozni, ha az est beköszöntekor nem lebegett (a széláramlatok miatt) a száraz-

magyarérmű főpap. Heves harcra lesz kilátás, és hogy kettejük közül pátriárka az a harmadik lesz, ki nem foglalt el annyira exponált állást, egyik irányban sincs nagyon angazsálva, csendes egyházi főpap, ki főfeladatának tartotta a reá bizott nyájnak megadni és megadatni az igazi vallás-erkölcsi nevelést. A kongresszuson Günther Antal igazságügyi miniszter fog király biztosként szerepelni.

*

Rauch Pál báró horvát bán a közelmultban beutazta Horvátország egyes részeit, de itt-ott nem valami lelkesedéssel fogadták, sőt — így Kninben és Noviban — tüntettek is ellene. A zágrábi lapok szenvedélyes hangon foglalkoznak az utazás alatt történt eseményekkel. A horvát lapokban terjesztett híreszteléseknek az osztrák lapok is hitelt adtak, s hosszú cikkekben tárgyalják, hogy a bán életét komoly veszély fenyegette s hogy a knini események folytán a magyar kormány komoly hangu jegyzéket intézett az osztrák kormányhoz. A híresztelésekre a horvát bán ma a következőket mondotta a bécsi Zeit munkatársa előtt:

— Utazásom eredményével teljesen meg vagyok elégedve, mert belőlük látom, hogy a lakosság többsége nemcsak hogy nem pártolja, sőt inkább határozottan ellenszegül azoknak az irányoknak, amelyeket a horvát-szerb koalíció képvisel. Erre mutat az is, hogy az izgatók büntetendő látítása a legtöbb esetben hajótörést szenvedett. Nem igaz az az állítás, hogy életemet veszély fenyegette. A Noviban és Kninben történetektől eltekintve, mindenütt a legszivesebben fogadtak s az említett helyeken is inkább merényletnek tekinthető az, a mi történt, mint tüntetésnek. És nekem lesz utam és módom, hogy az izgatók erkölcs-telen cselekedeteinek útját álljam. Más kérdés az, hogy hogyan fogok orvoslást találni azokért a gyalázatos támadásokért, a melyek osztrák területen értek. Annyit mondhatok, hogy az osztrák hatóságok tehetetlenek voltak a knini botránnyal szemben. Voltak, a kik a hatóságok tehetlenségében bizonyos szándékosságot láttak. Én természetesen levélben és távirati uton is azonnal értesítettem a magyar kormányt a knini eseményekről. De meg vagyok győződve, hogy a merényletet az osztrák kormány nem hagyja magán száradni. Ezt már a nemzetközi courtoise is megkívánja. Uti-

föld valamely pontja fölött. Ilyenkor aztán hajón szállítják vissza a bátor léghajóst.

Az északi nap, mely langymeleg sugarakat lövel a szép városra és derült tájkára, vöröses fényt árasztva hanyatló alá. A tenger nyugodt sikkja bibor fényben ragyog, melyből élesen tűnik elő a szemközti svéd part sötét vonalat képező alakja; előttünk pedig a rév hatalmas őrei: a három kis szigetből álló erődök merednek, világosfehér falikkal egyenesen a tenger habokból emelkedvén ki. A felegvár sáncait már kezdi eltakarni a szürkület; az északon fekvő, szomszédos Klampenborg, e pompás tengeri fürdőhely, körvonalai pedig már jórészt nem láthatók. Az est lassan ereszkedik a gyönyörű vidékre; a sötétség azonban nem lesz urrá fölötte; mert az ezer meg ezer csillagtól ragyogó égen fölbukik a teli hold és kezdetben aranyfényű, utóbb ezüstcsillogású hidat vet a tenger nyugodt tükrére.

A látvány elbájoló, lelekemelő, felejtetlenné közelébb érezzük magunkat Istenhez, kinek határtalan kegyelme ily élvezetben is enged bennünket részesülni.

Kjőbenháven, pompás remeke az emberek és gyönyörű pontja földünknek, üdvözöllek.

tervem bőven meg volt írva a horvát és dalmát lapokban, tudomást szerezhettek volna tehát róla a hatóságok is, mégsem tették. Ez azt eredményezte, hogy igen sok helyen különös gondolatok támadhattak is — támadtak is. De az utolsó szót ejtsék ki az illetékes faktorok.

Az állandó választmány ülése.

A vármegyei állandó választmány folyó hó 16-án tartotta ülését Kapocsy Jenő főispán elnöklete alatt, a székház nagytermében, melyen a tagok szép számban jelentek meg.

Számos ügydarab lett letárgyalva, azonban ezek közül csak a fontosabbakat emeljük ki. Mert kit érdekelt a varjaskéri szülészeti fizetésének megállapítása, a boglári bíró fizetésének 20 koronával való fel-emelése, vagy a bödöczöki harangozó megjutalmazása, aki félreverte a harangot.

Kaposvár a felsőkereskedelmi iskolát akarnak felállítani, erre a bizottság három évre 500—500 korona segély megszavazását javasolja a törvényhatósági bizottságnak, abban az esetben, ha a kormány a nyilvánossági jogot megadja az intézetnek.

A vármegye költségvetése szerint, a jövő évre 480,824 korona lett előirányozva a kiadásokra.

A gyermekvédelmi törvény módosítása tárgyában felirat fog intézteni a kormányhoz. Sárközy Béla volt alispán arczképének lefestése tárgyában benyújtott indítványhoz képest, a közgyűléshez javaslat fog téteni.

Kacsokovics Lajos alispánnak a kóbor cigányok elleni szabályrendelet-tervezete elfogadtatott.

Érdekes kuriózumként kiemeljük Hoyos Miksa gr. indítványát, a cigányokra bélyeget akart süttetni, hogy így lehessen őket felismerni!

Egyik legfontosabb tárgya az ülésnek Rusa Ernő dr. indítványa volt, a ki azt kerte, hogy más városok példájára, Somogyvármegye székvárosában, Kaposvárott is emeljenek szobrot Kossuth Lajosnak s hogy e célra a törvényhatósági bizottság is szavazzon meg egy bizonyos összeget.

Az alispán, a számvevőség által előterjesztett adatok alapján 3000 koronát hozott javaslatba a zenedijalaphoz.

Hoyos Miksa gróf ezt az összeget magasnak találta és 1.00 korona megszavazását indítványozza.

Piszar Antal dr. szintén ilyenformán beszélt, mivel Kossuth ugysem fogadta el a kaposvári mandátumot, mikor 1867-ben országgyűlési képviselőnek megválasztották.

Hozzászólott az indítványhoz Inkey József báró is, a ki azt javasolta, hogy a szoborra teendő adomány kérdésében akkor döntsön a vármegye, a mikor már világosan láthatjuk, hogy a zenedijalap, melyből a 3000 korona megszavazása javasoltatott, hogyan áll. Ebből kell ugyanis a vármegyeház építkezési és átalakítási költségeinek azt a részét kölcsönképpen felvenni, a mely az előirányzott költségeket meghaladja.

Szótöbbséggel ezt el is határozták: nem hisszük azonban, hogy a közgyűlés is hozzájárul ehhez a javaslatához, hanem reméljük, hogy a Rusa Ernő dr. indítványára az alispán által javaslatba hozott összeget lelkesüléssel fogja megszavazni a hazafias és kegyeletes célra, mert a vármegye jó hírre is megkívánja ezt!

H I R E K.

Kereskedelmi felső iskola Kaposvár-ott.

Az a dicséretes mozgalom, melyet a Kaposvári Kereskedők Egyesülete indított egy létesítendő felsőkereskedelmi iskola érdekében, mind szélesebb mederbe térül. A

mult hét szombatján az egyesület huszonöt tagú küldöttsége tisztelt Budapesteni Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél, kitől az iskola nyilvánossági jogát és f. évi szeptember hó 1-én történő megnyithatását kérték. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a kérelmet jóakaró bíráló tárgyalóvá fogja tenni.

A szervező bizottság erkölcsi és anyagi támogatásért fordult Somogyvármegye törvényhatóságához, melynek állandó választmánya e hó 16-án tárgyalta a kérvényt. A választmány Kacsokovics Lajos alispán előterjesztésére és Hoyos Miksa gróf valamint Kapocsy Jenő főispán lelkes, pártoló felszólalása után elhatározta, hogy az új intézetet úgy erkölcsi mind anyagi támogatásban részesítendőnek ajánlja a közgyűléshez. Csodálatos, hogy ezen az ülésen akadt olyan egyén is, és pedig kaposvári, ugynevezett tekintélyes polgár, ki ezt a fontos kulturügyet mindenféle csürescsavarással levétni szeretne volna a napirendről.

A városi tanács e hó 15-én foglalkozott a felsőkereskedelmi iskola ügyével, és elhatározta, hogy a legközelebbi városi közgyűlés elé pártolólággal terjeszti az ügyet.

A szervező bizottság pedig minden lépést megtesz, hogy a létesítendő iskola minden tekintetben elsőrendű és olyan legyen, melybe a szülők bizalommal irathatják be fiaikat.

— **Sárközy Béla emléke.** Somogyvármegye közönsége elé Novák János indítványt terjesztett, hogy néhai alispánjának Sárközy Bélának arczképét festesse meg. A legközelebbi közgyűlés nyilván el fogja fogadni az indítványt. A volt alispán arczképét nem életnagyságban festik meg, mert ily nagy kép elhelyezésére a nagyteremben nincs hely.

— **A nagyatádi mandátum.** Ma (vasárnap) délután lesz Nagyatádon a képviselőjelölő értekezlet, melyre Széchényi Aladár gróf a következő felhívásban hívta össze a választópolgárokat: Polgártársak! Csernel Gyula ur, a nagyatádi választókerület orsz. gyűl. képviselője Ő Felsege által főrendihazi taggá nevezte ki, ezen választókerület mandátumáról lemondott. Felkérem a kerület t. választó polgárait, hogy a megválasztandó képviselő kijelölése végett f. hó 19-én délután 4 órakor Nagyatádon a »Korona« vendéglő kerthelyiségében tartandó értekezleten pártkülönbség nélkül minél nagyobb számban megjelenjenek. Nagyatádon, 1908. július 12-én. Gróf Széchényi Aladár a nagyatádi választókerület 1848-as függ. pártjának elnöke. M. nt. értesülünk Prinke Sándor babócsai haszonbérlet jelölő. A választási határnapot a központi választmány e hó 22-én tartandó ülésén fogja meghatározni és a választási elnököt kiküldeni.

— **Nincs vevő** Márczaliban a volt urbéresek erdejéből kihalászták farészletre árveres volt kütüzve, a mely azonban sikertelen maradt. A közigazgatási erdészeti albizottság részéről Noszlopy Tivadár vármegyei aljegyző, a magyar királyi erdőhivatal részéről Bückhel János magyar k. erdész jelent meg a Lehner főszolgabíró által meghirdetett árverésen. A szabályzatnak megfelelően még egy kísérletet tesznek a fatömegnek árverésen való eladására s csak ennek sikertelensége esetén kérnek a minisztertől engedélyt a szabadkézből való értékesítésre.

— **Alaptalan támadás.** A „Pesti Hirlap” július 17-iki számában a „gyászvármegye” címmel egy hír jelent meg vármegyénkről, melyben az foglaltatik, hogy a Kapotsfy Jenő főispán elnöklése alatt megtartott állandó választmányi ülésen a választmány olyasmit javasolt, a mi „egyértelmű a legfelháborítóbb hazafiatlansággal”. A javaslat a nevezett lap szerint az lett volna, hogy a közgyűlés „ne adakozzék a kaposvári Kossuth szoborra”. Ez a körülmény teljesen valótlan és igazán csodálkozunk, hogy a „Pesti Hirlap”, melynek Somogyvármegye közönsége hangulatát mégis csak ösmernie kell, valami rosszakarátu mistificationnak ennyire felült. A hír adással szemben megállapítjuk, hogy az állandó választmány dr. Rusa Ernő törvényhatósági biz. tag indítványát egyhangulag magáévá tette s javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a vármegyéhez méltó összeget szavazzon meg a Kossuth szoborra, csupán az összeg nagysága iránt fog a f. hó 30-án tartandó póttálandó választmányi ülésen javaslatot tenni.

— **Uj buza.** A kaposvári piacon megjelent az új buza: erőteljes szép szemű, piros és aczélos. Ha mind olyan lesz, mint a beérkezett mutató, legalább a minőség ellen nem lesz kifogás, ha már a mennyiség nem kielégítő. A buza ára az idén majdnem egy forinttal drágább, mint a múlt év hasonló szakában. — A tőzsde jelenlegi irányzata is inkább az árak emelkedését helyezi kilátásba, jóllehet az idei termés közel öt millió métermázsával több lesz, mint amennyi gabonanemű a múlt évben termelt. A világpiacon körülbelül ugyan az a helyzet, mint nálunk. Az utolsó esztendő aratásából megmaradt készlete teljesen elfogytak s az áruhiány szilárdítja meg a tőzsdénk irányzatát.

— **Korcsmavizsgálat.** A héten Polányi Lajos főorvosból, Siposs Géza főjegyzőből, Szabados Imre tűzoltóparancsnokból, és dr. Vargha Lajos rendőrfőkapitányból álló bizottság megvizsgálta az összes alacsonyabb rendű s részben már kifogásolt korcsmákat s ezek között 5 olyan akadt, melynek rendbehozására — az italmérési jog különbeni elvonásának terhe alatt — egy esztendei halasztást adtak.

— **Országos jubileumi zárandoklat** Lourdesbe augusztus hó 8-án indul Nagybaldogasszony ünnepére dr. Városvy Gyula kalocsai érsek ur önmagyméltósága védnöksége alatt. A zárandoklat lelkivezetését egy több tagból álló papirendezőbizottság látja el. Utirány: Budapest, Wien, Salzburg, Innsbruck, Mária-Einsiedeln, Genf, Lyon, Parray, le-Monial, Cette, Lourdes, Lyon, Bern, Innsbruck, Wien, Budapest. Árak: I. oszt. 460 kor., II. oszt. 320 kor., III. oszt. 210 kor., Programmal és felvilágosítással szívesen szolgál Fehér Ferencz pleb. Ebec, Esztergom m. Domonkos István, Nyul, Győr m. Benyács István Csacza, Trencsén m. Hegedüs Lénárd, pleb. Bajmok, Bács m.

— **Rózsa János** vegyészeti ruhatisztító üzlete rohamosan fejlődött és nőtt nagygyává, hogy ma már Kaposvárnak egyik legnagyobb és legkeresettebb üzlete. A gyárban szünet nélkül folyik a munka; az üzlethelyiség a Főutca egyik legszebb pontján telve megrendelők és szállítókkal! Ma már nem csak Somogy s a szomszéd megyék, Slavónia, de Erdély, sőt Lengyelországból is felkeresik. A főváros: a nagy szállítások mennek. Eszéken egy fiók-intézete van ma már a gyárnak szinte virágzó állapotban, nagy keresettséggel. A tisztító gép kifogástalanul dolgozik. A moskos, egészségtelen toll helyett kapsz néhány óra alatt hófehéret, tisztát. A közegészségnek egyik legnagyobb vívmánya. Márffy, Dóri és számtalan családól nagy toll-szállítmányok érkeztek időnként. Lengyelországból a Berzsenyi és Ritzinger családoktól kocsiikkal hozták az ágyruhát és este már hazavitték tisztán, fehéren, a legszebb elismerő levelekkel jutalmazva. A legdrágább csipkék, nehéz és könnyű szövetek, asztalneműek, pokróczok kerülnek ki a gyárból. — Most pedig

nyár keltén oly óriási a megrendelés, hogy a gépek folyvást zakatolnak, gőzölnék. Az ördögös masina úgy dobálja, fujja magából a tollat, pelyhet, mint mikor a vihar ragadja hó-pelyhet. Érdemes már ez maga a megtekintésre. A gyár pedig maga büszkesége nemcsak Somogyvármegye, de a Dunántulnak szintén. És mindezt egy világhírt, nagy szorgalommal bíró ember teremteté néhány év alatt, Rózsa János.

— **A magyar újságírás szenzációja!** A nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Haacsak Géza. Naponként 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A nap előfizetési ára: Egy évre 16 K., félévre 8 K., negyedévre 4 K., egy hónapra 1 K. 40 fillér.

— **Pesti Hirlap.** A legelterjedtebb politikai napilap a Pesti Hirlap, amelyről tehát joggal mondhatni el, hogy legkedvesebb lapja a közönségnek. Három évtized óta hirdeti a szinmagyar radikális nemzeti politikát, teljesen függetlenül párttól és kormánytól. Nagy elterjedését első sorban ennek köszönheti. De ezenfelül annak is, hogy mint a legnagyobb magyar napilap oly változatos tartalommal jelenik meg naponként, amely magában alkalmas a magyar közönség fokozottabb érdeklődésének felkeltésére. E tekintetben a „Pesti Hirlap” nem riad vissza sem szellemi munkától, sem a legmesszebbmenő anyagi áldozatoktól, az lévén czélja, hogy egy oly lapot adjon olvasói kezébe, mely úgy irndalmi, mint laptechnikai szempontból a legmagasabb igényeket is kielégítse. A július 1-én kezdődő új évnegyedben két nagyon érdekesített regény fog a Pesti Hirlapban megjelenni; sport-és sakk-rovata, valamint elismerten kitűnően szerkesztett hírvivata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításaiban a világ összes nagyobb eseményeit azonnal közli; az Esti Levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis Komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője a lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hirlap nagy képes naptárára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-szalonn című kitűnő divatlapot. A Pesti Hirlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 hóra 4 korona 80 fillér, egy hóra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

— **Fidibusz!** A legkitűnőbb magyar élelapp. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám ára 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K., félévre 3 K., negyedévre 1 K. 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Borsó-termelésről.

A szakmájában jártas üzletember csak oly áruból tart nagyobb készleteket, mely után legtöbb kereslet van és melynek tartása legjobban kifizeti magát; a többiből kevesebbet, csak éppen, hogy legyen, ha véletlenül keresnek. Ez elvet kellene a gazdának is követnie. Akárhány vidék van még, a hol gabona bőven van és a gazdának messze fekvő piacra kell azt elvinni, hogy azt a mostani viszonyok közt eladhassa; s igen kevés van az említett vidékek közt olyan, a hol a kereskedőnek a hűvelyes veteményeket ne kellene szintén messziről meghozatni, hogy a keresletet kielégítse. Vajon nem volna-e czelszerűbb, ha ilyen vidékeken, feltéve természetesen, hogy a talaj- és egyéb viszonyok erre alkalmasak, kevesebb búzát és inkább hűvelyes veteményeket, különösen borsót termelnének?

Nem kell bizonyítani, mert mindenki tudja, hogy a borsó igen jó és még ma-

gasabb árak mellett is aránylag olcsó tápszert, melyet mindenki szeret, akár mellék-, akár főételként.

Nem rosszul tennének a gazdák, ha a borsót több figyelemben részesítenék. Igaz, hogy egyes vidékeken, a hol borsót nagyban termelték, abba kellett hagyni, de nem azért, mert a borsórovár, mely Amerikából hurczoltatott be, a borsóvetésekben nagy pusztításokat tett. De éppen e körülménynél fogva a borsónak mindig jó ára van és lesz; minélfogva olyan vidéken, hol az említett rovar még nem fészkelte magát, a borsótermelés mindig igen jövedelmező és megérdemli, hogy nagyban üzzék.

A talajban a borsó nem igen válogatós, a homokos nehéz agyagvizes, savanyu talaj kivételével, minden talajjal megelégszik.

A borsó minden gabona után megterem és az utótermést illetőleg sem kell aggodni, mert a borsó táplálékát a föld mélyéből veszi. Éppen azért friss trágyázás nem szükséges, sőt ártalmas is, mert a szárképződést elősegíti ugyan, de a magfejlődésre hátrányos.

Minthogy a borsó-növény mély gyökeret ver és táplálékát a mélyből veszi és mivel a mész még a földben levő fel nem oldott tápanyagok feloldását tetemesen elősegíti, tanácsos a borsóval bevetendő területet mésszel behinteni, a mitől a borsó jobb íz is kap; mert a meszes földön termelt borsó egyenlően és puhára fől, míg ellenben a mészben szegény földben termelt borsó kemény és izetlen marad. De meg kell jegyezni, hogy a borsóval éppen úgy, mint a herével és lennel csak kilencz év mulva szabad ismét ugyanarra a földre visszatérni, hogy a termés sikerüljön.

A föld megmunkálása, borsó alá, nem okozhat nagy fejtörést. Ha a föld tiszta a gáztól, úgy tavasszal megszántjuk és mésszel behintjük, erre bevetvén a borsót, gyengén beboronáljuk. De ha a föld gazos, többször és mélyen kell azt már ősszel felszántani.

A borsót zabbal keverve is lehet vetni, ami szintén kifizeti magát.

A gyümölcsfák faértéke.

Ha gyümölcsfainkkal már nem vagyunk megelégedve, akkor távolítsuk el azokat, mielőtt odvasokká és korhadtakká váltak, vagy teljesen elhaltak volna. A legértékesebb fát adja a diófa; olyan 50 éves diófa, melyekért 150 koronát fizetnek, nem is tartozik a ritkaságok közé. A diófa szerény igényeire, dus terméshozamára, különösen azonban fájának értékére való tekintettel ennek a fanak az ültetését ajánlhatjuk. Az almafa fája kiválóan alkalmas esztergályos munkára. Továbbá gyümölcsprések előállítására, mely czélra csak igen kemény fát használhatunk szintén előszeretettel és nagy előnnyel használják az almafa fáját. A körtefa fája valamivel az almatáé mögött áll. Igen jól használható, rajz-sinek és háromszögek stb. készítésére, mert azzal az előnnyel dicsekszik, hogy nem tegul és nem vete nedik meg mint más fajta, mikor azok a levegőnek vannak kitéve. A körtefa továbbá a puszpángfa pótlására és a becses ébenfa utánzására szolgál. Az öregebb cseresznyefák fáját az asztalosok a becses és ritka mahagónia pótlására és utánzására használják. Különösen igen könnyen fényesíthető és akkor igen szép színűvé válik. A szilvafa fája főleg technikai eszközök, mint töltőgető kannák, vödörök stb. előállítására való. A barackfa fáját szép színe és szép farajza miatt finomabb asztalos munkára használják. A téli idő a legalkalmasabb arra, hogy olyan fákat, amelyek már nem teremnek vagy egyebkén. kivánni valót hagynak hátra, kiirtsuk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Hónig József
divatáruháza

Kaposvár, Korona-utca 10.

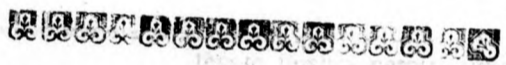
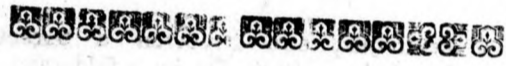
Különlegességek saját készítményü
valódi

angol zephir ingekből,
női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

Kész női fehérművek,
vászon- és sítón-raktár

Fürdőruhák nagy választékban.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 4^é-as eszmény és a magyar nemzeti
törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen
szószólója.

Főszerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Felelős szerkesztő: HACSAK GÉZA.

naponként 125.000 példány!

Egyes szám: 2 krajczár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . . . 16 K | Negyedévre 4.- K
Félévre . . . 8 K | Egy hónapra 1-40 K

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élcslap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg!

Pompás képek!

Mesésen olcsó!

→ Egy szám: 5 krajczár. ←

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . . . 6 K | Negyedévre 1-50 K
Félévre . . . 3 K | Egy hónapra 5) K

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest, VII., Rökk Szilárd-utca 9.

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vi-
dédi ügynököknek, kik részvé-
nyeknek részletfizetésre való el-
adásával kívánnak foglalkozni.

Általános
Bank Részvénytársaság

BUDAPEST,
Erzsébet-körút 30. szám.

PÉNZKÖLCSÖN!

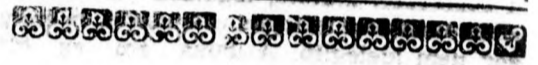
20.000.000 korona áll rendelkezésére
1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró
köztisztviselőknek, katonatiszteknek és
nyugdíjasoknak csak kötelezvényre. --
Válto nem kell! — Megkeresésnél köz-
lendő: életkor, törzsfizetés és szol-
gálati idő.

Jelzálogkölesön:

földekre és jó helyen fekvő, értékes
bérházakra, 4 százalékos 10-60 évig
terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag.
Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölcsönszerző Vállalat
BUDAPEST,

VI. ker., Izabella-utca 67. szám.
Telefon: 101-28.

100.000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100.000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt
külfországiokból beszerzett

óriás viragu Rem-szegfűket es nyakba nemesített
Bokor-rózsákat.

E nagy készlet miatt egyideig 30 százaléket engedélyezek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben min-
denféle csokrok, koszorúk mélyen lezállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett
cserepekben nyíl rózsákat, szegfűket, jáczintokat stb. a legol-
csóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel
szolgálók.

SKORKA JÁNOS
5 hold rózsá- és szegfűtelepe
B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ. NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS

KAPOSVÁR, Erzsébet ut, 12. szám. (Piacz-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe aján-
lani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló es istálló felszereléseket, ugy-
szintén bőrönd, vadászati és bőr-díszmü árakat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek

SZÉKELY ÁRMIN FIAI polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, felöltöket, minden
fegyvernembeli egyenruhákat.

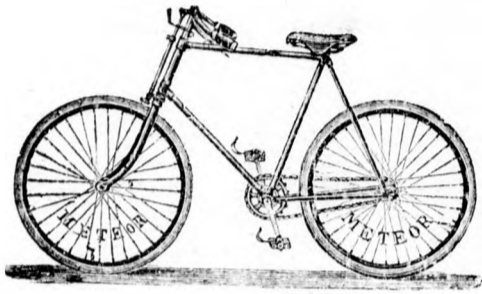
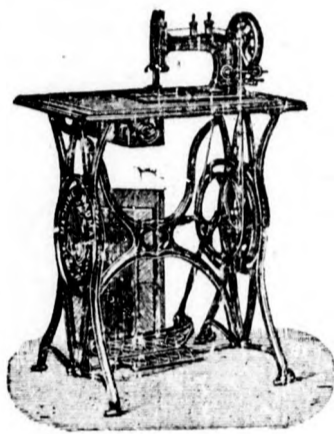
Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fiu-
ruhákat, bundáskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

Tűzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

 Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból.

BIRÓ ADOLF

 SINGER ES TARSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete
KAPOSVÁR, Főutca 25,
 a Somogy megyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kapos-
várott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizományi

üzletemben SINGER-féle és egyéb gyártmányú kü-
lönféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és ke-
rékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sportcikkeket
nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére.

Dus választéku raktáram szives megtekintését kérve, azon
reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelni szeren-
csés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf
Kaposvár, főutca 25

Somogyvármegye legnagyobb
nő. kalap és divataruháza

FEKETE LAJOS

Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.

A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kavé és tea behozatal raktár.

Tulajdonos Rácz József,

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piacztér.

Kavé

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Olcsó árak.

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztégla gyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy ujonan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány-, szin-, járda- és ékteglát,
szarazán préseit keramitot és alagsóveket állítanak elő,

mely felsorolt anyagokat ugy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

 a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mézész-kehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjó, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi árszerint szállítok.

Tisztelettel
Sárkány József
Gyöngyös, (Hevesm.)

Hirdetéseket

legolcsóbb árban felvesz
a kiadóhivatal.

Mit igyunk?

hoey egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószert

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb **gyomor-, légsző- és hujyszervi betegségeknek, 26 év óta** bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai **Ágnes-vízzel** éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az **Ágnes-forrás** vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokbnn lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét **ingyen** kapható. **Forráskezelőség.** kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borvíz!

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa
könyvnyomdája
Kaposvár.

Cimbalmot

ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzőket nem hozatott **Budapestről Király-utca 57.**

Minden hangszerről árjegyzék külön kérendő.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő intézete.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánliuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légszőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

„AZ UJSÁG”

politikai napilap.

Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN. — Társszerkesztő: AGAI BÉLA.

Főmunkatársak: Herczeg Ferencz, Kenedi Géza, Kobor Tamás, Kozma Andor, Mikszáth Kálmán

Előfizetési árak: 1 hónapra 2 kor. 40 fill. negyedévre 7 kor. félévre 14 kor. egész évre 28 kor.

„AZ UJSÁG” a DIVAI SZALON-nal együttesen előfizetve negyedévre 9 kor.

Czím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, Rákócziut 54.

Vidéki előfizetők figyelmébe.

Vidékről Budapestre érkező, itt tartózkodó vagy átutazó előfizetőinknek az Olvasóterem New-York Palota, Erzsébet körút 9, menetrendekkel, fürdők prospektusaival és egyáltalában minden tudnivalóval a legkészségesebben áll rendelkezésre.

Az olvasóterem reggli 8-tól este 8-ig van nyitva.

Nyomatott Kéthelyi Miksa könyvnyomdájában Kaposvárott.